

Nr 5.

Av herr **Pålsson**, angående skrivelse till Konungen med begäran om åläggande för den nya försvarskommissionen att överväga lämpligheten av ett moderniserat indelningsverk.

Det blir för Sveriges riksdag åter bjudande att söka sig fram mot en ny orientering i försvarsfrågan. Det gamla är förgånget. Det gamla, i den form det med förebild i länder på kontinenten fått i vår allmänna värnplikt, har gjort sig så grundligt avskytt, att man vid orienteringen bör se sig om efter nya mål, eventuellt även om ett sådant nytt mål skulle bli en återgång till ett ännu äldre system än den allmänna värnpliktens. Avskytt icke endast av menige man, kaderbildarne av folkarmén, utan även som det synes av det designerade befälets, studentkompaniernas gradpasserare. Här hjälpa inga halvmesyrer. Svenskt lynne och preussisk drill hava varit fiender från början. Det bör dock vara lättare nu än förut att ordna vår försvarsfråga. Det kan icke längre bli tal om folkarméer.

Vi hava försökt tre försvarsformer. Indelningsverkets, värvningsverkets och allmänna värnpliktens. Vi kunna således utan något språng ut i det okända välja. Indelningsverkets folklighet, värvningsverkets råhet och allmänna värnpliktens ljusstöpningsarbete ger oss god ledning. Krigaren och jorden höra oåterkalleligen samman. Jordens brukande gör honom hederlig och god, och som sådan blir hans vrede helig och fruktansvärd mot störare av god ordning. Den värvade skapas av ett decenniums kasernliv till ett viljelöst redskap — som människa död, men i en äventyrares hand formbar. Här är således rikt tillfälle att välja, och ordnandet av försvarsfrågan står kanske för dörren redan nästa riksdag.

Under sådana förhållanden bör redan årets riksdag åtminstone ytligt se på den. Icke för att binda utan för att öppna alla dörrar för den.

Av Kungl. Maj:t har ju redan tillsatts en kommitté för denna orientering, som till att börja med ger direktiv till allmänna besparingar på området. Sedan är det meningen, att den vederbörligen utökad skall framskapa ett nytt härordningsförslag.

För att icke komma för sent med direktiv från riksdagens sida i denna betydelsefulla fråga, vore det kanske lämpligt, att riksdagen för Kungl. Maj:t påpekade, att frågan icke vore uttömd med ett fastslående hur många månader den allmänna värnplikten kunde nedsättas, utan att bland val och jämförelsemateriel även sattes ett moderniserat indelningsverk, där den jordbesutne krigaren skulle utom vanliga permissionstider även äga att tillgå en längre vår- och höstpermission för jordens skötande, och att åt soldattorpet gavs en sådan storlek, att det födde sin man.

Jag tillåter mig därför föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att den nya försvarskommissionen ålägges att vid utarbetandet av en ny härordning även överväga om ett moderniserat indelningsverk vore lämpligt för vårt land.

Stockholm den 15 januari 1919.

Jöns Pålsson.